ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 04.06.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

82.

Zákon

ze dne 14. května 1947

o přechodné úpravě placené dovolené na zotavenou.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Tento zákon upravuje placenou dovolenou na zotavenou (v dalším jen „dovolenou“) zaměstnanců v roce 1947.

(2) Kde tento zákon mluví o zaměstnancích, rozumějí se tím i učňové, pokud výslovně není stanoveno jinak.

Část prvá.
Dovolená stálých zaměstnanců.

§ 2.
Nárok na dovolenou.

(1) Zaměstnanci, který je nepřetržitě zaměstnán v témž podniku nebo u téhož zaměstnavatele alespoň 6 měsíců, náleží v kalendářním roce placená dovolená na zotavenou, nejde-li o zaměstnání příležitostné.

(2) Zaměstnanci mladšímu 18 roků náleží dovolená po tříměsíčním zaměstnání, splňuje-li ostatní podmínky odstavce 1.

(3) Přerušení pracovního poměru kratší 6 týdnů staví, ale nepřerušuje dobu uvedenou v odstavci 1 a 2, pokud zaměstnanec po tuto dobu nebyl zaměstnán jinde.

Délka dovolené.

§ 3.

(1) Základní výměra dovolené činí 2 kalendářní týdny v roce.

(2) Dovolená podle odstavce 1 se prodlužuje o další kalendářní týden zaměstnancům:

a) mladším 18 roků,

b) starším 50 roků,

c) jejichž pracovní poměr po dosažení 18. roku trvá v témž podniku nebo u téhož zaměstnavatele, po případě v témž oboru nebo v téže skupině povolání, déle než 5 roků.

(3) Dovolená podle odstavce 1 se prodlužuje o 2 kalendářní týdny zaměstnancům, jejichž pracovní poměr po dosažení 18. roku trvá v témž podniku nebo u téhož zaměstnavatele, po případě v témž oboru nebo v téže skupině povolání, déle než 15 roků.

(4) Ministr sociální péče stanoví v dohodě se zúčastněnými ministry vyhláškou v Úředním listě, za jakých podmínek se prodlužuje dovolená horníkům pracujícím v podzemí a zaměstnancům konajícím práce zdraví zvlášť škodlivé o další kalendářní týden, při čemž zároveň stanoví, které druhy práce jsou zdraví zvlášť škodlivé.

§ 4.

Pokud délka dovolené závisí podle ustanovení § 3 na zaměstnancově věku nebo trvání jeho pracovního poměru v témž podniku, nebo u téhož zaměstnavatele, po případě v témž oboru nebo skupině povolání, rozhoduje stav ke dni 1. května kalendářního roku.

§ 5.

Do doby rozhodné pro délku dovolené podle § 3 se započítává také doba, po kterou zaměstnanec nemohl býti zaměstnán, protože konal vojenskou službu v československé nebo spojenecké armádě a doba, po kterou nemohl býti za doby nesvobody zaměstnán z důvodu národnostního, rasového nebo politického útisku.

Omezení dovolené.

§ 6.

(1) Nemohl-li zaměstnanec konati práce v kalendářním roce nepřetržitě po 3 měsíce pro důležitou příčinu týkající se jeho osoby, kterou nezpůsobil úmyslně nebo hrubou nedbalostí, zejména pro nemoc, úraz nebo vojenskou službu, zkracuje se mu dovolená podle § 3 za každý další celý zameškaný měsíc o jednu dvanáctinu.

(2) Zaměstnanci nepřísluší dovolená, poskytl-li mu ji celou v kalendářním roce jiný zaměstnavatel. Poskytl-li jiný zaměstnavatel zaměstnanci v kalendářním roce část dovolené nebo peněžitou náhradu za tuto část, přísluší zaměstnanci po splnění podmínek uvedených v § 2 u nového zaměstnavatele v témž roce zbytek dovolené podle výměry rozhodné pro nové pracovní místo. Zaměstnanec je povinen prokázati novému zaměstnavateli, že mu dosud nebyla poskytnuta dovolená nebo její část, ani náhrada za ni. Dřívější zaměstnavatel nebo zaměstnavatelé jsou povinni potvrditi mu tuto okolnost písemně, požádá-li o to.

§ 7.

(1) Pracovní doba, která byla po vyčerpání předešlé dovolené zaměstnancem zanedbána bez důležité příčiny (§ 6, odst. 1), se odečte bez náhrady od příští dovolené.

(2) Toto odečtení provede zaměstnavatel po slyšení zaměstnance a po projednání se závodním zastupitelstvem zaměstnanců.

(3) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně pro nároky učňů na dovolenou, nenavštěvují-li řádně bez důvodné omluvy základní odbornou školu.

§ 8.
Vliv léčebné péče na dovolenou.

Čas, který zaměstnanec zameškal v důsledku léčebné péče poskytnuté mu nositelem veřejnoprávního sociálního pojištění, nezapočítává se do doby dovolené.

§ 9.
Požitky po dobu dovolené.

(1) Zaměstnanci přísluší po dobu dovolené všechny peněžité požitky a přídavky k nim, kromě náhrady hotových výloh tak, jako kdyby pracoval. Změnila-li se za dovolené výše služebních požitků zaměstnancových, vztahuje se tato změna i na peněžité požitky příslušející zaměstnanci po dobu dovolené, a to ode dne, kdy ke změně došlo.

(2) Za základ výpočtu peněžitých požitků po dobu dovolené u zaměstnance pracujícího v úkolu nebo podle prémiové soustavy, jakož i u jakýchkoliv jiných proměnlivých přídavků, na které by měl zaměstnanec nárok, kdyby po dobu dovolené pracoval, bere se průměrný týdenní výdělek v posledních 3 měsících před nástupem dovolené. U zaměstnance, který část svých požitků nebo všechny požitky pobírá jako provisi, bere se za základ jejich výpočtu po dobu dovolené průměrný týdenní výdělek v posledních 6 měsících před nástupem dovolené.

(3) Po dobu dovolené náleží zaměstnanci i veškeré naturální požitky, pokud jich může užívati. Za stravu a jiné naturální požitky s výjimkou bytu, světla a otopu, pokud těchto požitků nemůže užíti, náleží mu náhrada v penězích. Výše této náhrady se řídí příslušnými předpisy vydanými k účelům veřejnoprávního sociálního pojištění, pokud zvláštní předpisy pro jednotlivé pracovní obory nemají ustanovení příznivější.

(4) Peněžité požitky a náhrada naturálních požitků připadající na dobu dovolené jsou splatny při nastoupení dovolené, pokud zaměstnanec o to požádá, jinak v obvyklých výplatních dnech. Tím však nejsou dotčeny předpisy o srážení daně důchodové podle výplatních období.

(5) Po dobu dovolené se platí nezkráceně příspěvky veřejnoprávního sociálního pojištění.

§ 10.
Nastoupení dovolené.

(1) Zaměstnanci, u něhož jsou splněny podmínky § 2, je zaměstnavatel povinen v kalendářním roce poskytnouti dovolenou, kromě případů uvedených v odstavci 4. Dovolená má býti zásadně nepřetržitá.

(2) Zaměstnavatel určuje za spolupůsobení závodního zastupitelstva zaměstnanců, kdy jednotliví zaměstnanci nastoupí dovolenou. Při tom přihlédne jak k potřebě podniku, tak k oprávněným zájmům zaměstnancovým. Dovolená ve vedlejším zaměstnání budiž poskytnuta pokud možno současně s dovolenou v hlavním zaměstnání. Zaměstnavatel je povinen oznámiti zaměstnanci den, kdy má nastoupiti dovolenou, alespoň 14 dní před jejím nastoupením.

(3) Zaměstnancům povinným návštěvou základních odborných škol, musí býti poskytnuta dovolená v době, kdy se na těchto školách nevyučuje.

(4) Výjimečně lze zaměstnanci poskytnouti dovolenou nebo její část za kalendářní rok také po jeho uplynutí, požádá-li o to, nebo nemohl-li ji vyčerpati do konce kalendářního roku z důvodu naléhavé potřeby podniku. V takových případech musí zaměstnanec nastoupiti dovolenou tak, aby skončila nejpozději do 31. března příštího kalendářního roku. Nestalo-li se tak, pozbývá zaměstnanec nároku na dovolenou.

§ 11.
Hromadná závodní dovolená.

(1) Udělí-li se v závodě hromadná závodní dovolená, mají zaměstnanci, kterým v době této dovolené nepřísluší buď vůbec nárok na dovolenou, nebo kterým přísluší nárok jen na dovolenou kratší, než je hromadná závodní dovolená, po celou dobu této dovolené nárok na všechny požitky podle ustanovení § 9, i když nemohou býti po dobu hromadné závodní dovolené přiměřeně zaměstnáni. Nabudou-li tito zaměstnanci dodatečně v kalendářním roce nárok na dovolenou, nebo nárok na vyšší dovolenou, započte se jim do jejich dovolené doba hromadné závodní dovolené, po kterou byli placeni a nepracovali. Jinak jsou zaměstnanci povinni konati na zaměstnavatelovu žádost bezplatně náhradní práce po dobu, rovnající se pracovní době, za kterou dostali požitky podle ustanovení první věty v době hromadné závodní dovolené.

(2) Vláda může nařízením omeziti možnost poskytovati hromadné závodní dovolené.

§ 12.
Peněžitá náhrada za nevyčerpanou dovolenou.

(1) Poskytování peněžité náhrady za nevyčerpanou dovolenou je kromě případů uvedených v tomto zákoně zásadně nepřípustné.

(2) Nemohl-li zaměstnanec vyčerpati dovolenou nebo její část z příčin uvedených v § 6, odst. 1 ani do 31. března příštího kalendářního roku, má nárok na peněžitou náhradu za dovolenou, která by mu náležela podle § 3, po případě podle § 6, nebo za její nevyčerpanou část. Totéž platí, nemohl-li zaměstnanec vyčerpati dovolenou nebo její část z důvodu naléhavé potřeby podniku s odchylkou, že zaměstnanec, jemuž přísluší prodloužená dovolená podle § 3, odst. 4, musí si vyčerpati kromě dodatečného kalendářního týdne dovolené nejméně polovinu dovolené, která mu náleží podle § 3, odst. 1 až 3.

(3) Vláda může nařízením buď všeobecně nebo pro určité obory omeziti vyčerpání celé délky dovolené stanovené tímto zákonem a upraviti právní poměry s tím souvisící.

(4) Peněžitá náhrada za dovolenou se rovná peněžitým požitkům připadajícím na dobu dovolené včetně naturálních požitků podle § 9.

(5) Peněžitá náhrada za dovolenou se nepovažuje za mzdu (plat) podle předpisů o veřejnoprávním sociálním pojištění a nepodléhá dani důchodové.

Vliv skončení pracovního poměru na dovolenou.

§ 13.

(1) Dá-li zaměstnanec sám před nastoupením dovolené výpověď, má nárok na poměrnou část dovolené.

(2) Dostane-li zaměstnanec před nastoupením dovolené výpověď nebo bude-li pracovní poměr rozvázán vzájemnou dohodou stran, má nárok na celou dovolenou, byl-li v kalendářním roce alespoň 6 měsíců v pracovním poměru. Trval-li pracovní poměr v kalendářním roce méně než 6 měsíců, přísluší mu poměrná část dovolené.

(3) Byl-li pracovní poměr zrušen před nastoupením dovolené bez výpovědi zaměstnavatelem bez důležitého důvodu nebo zaměstnancem z důležitého důvodu zaviněného zaměstnavatelem, náleží zaměstnanci náhrada v penězích za dobu dovolené, která by mu příslušela vzhledem k trvání pracovního poměru podle předcházejícího odstavce.

(4) Zaměstnanci nenáleží ani dovolená, ani náhrada v penězích, byl-li jeho pracovní poměr před nastoupením dovolené zrušen z důležitého důvodu jím zaviněného, nebo zrušil-li zaměstnanec pracovní poměr bez důležitého důvodu.

(5) Zruší-li zaměstnanec nebo zaměstnavatel před nastoupením dovolené pracovní poměr bez výpovědi z důležitého důvodu druhou stranou nezaviněného, přísluší zaměstnanci náhrada za poměrnou část dovolené.

(6) Zruší-li zaměstnanec pracovní poměr po vyčerpání dovolené před uplynutím kalendářního roku, za který mu byla poskytnuta dovolená, bez výpovědi, nemaje k tomu důležitého důvodu, nebo je-li propuštěn z důležitého důvodu jím zaviněného, může zaměstnavatel požadovati náhradu v penězích za poměrnou část dovolené, připadající na zbývající část roku. Zaměstnanec je povinen dáti si započítati tuto částku při poslední výplatě peněžitých požitků.

(7) Poměrná část dovolené se stanoví tak, že se poskytne za každý měsíc trvání pracovního poměru jedna dvanáctina dovolené, jež by zaměstnanci příslušela podle § 3 po splnění podmínek uvedených v § 2, odst. 1 a 2.

§ 14.

(1) Skončil-li pracovní poměr dříve než zaměstnanec vyčerpal dovolenou, náleží mu za nevyčerpanou její část náhrada v penězích.

(2) O určení náhrady v penězích platí ustanovení § 12, odst. 4.

§ 15.
Domáčtí dělníci.

(1) Domáckým dělníkům a domáckým živnostníkům, kteří zaměstnávají nejvýše 2 cizí pomocné síly, přísluší za dovolenou 31. prosince peněžitá náhrada, a to:
za dovolenou 2 kalendářních týdnů 4%,
za dovolenou 3 kalendářních týdnů 6% a
za dovolenou 4 kalendářních týdnů 8%
částky rovnající se pracovní odměně dosažené v posledních bezprostředně předcházejících 12 kalendářních měsících. Skončí-li pracovní poměr před 31. prosincem, platí pro výměru peněžité náhrady za dovolenou obdobně ustanovení § 13.

(2) Pracovní odměnou se rozumí hrubá odměna bez příplatku za hotová vydání.

(3) Podnikatelé domácké práce jsou povinni nahraditi zprostředkovatelům domácké práce částky, které tito vyplatili domáckým dělníkům a jim na roveň postaveným domáckým živnostníkům podle ustanovení odstavce 1.

(4) Peněžitá náhrada podle odstavce 1 se nepovažuje za mzdu (plat) podle předpisů o veřejnoprávním sociálním pojištění.

§ 16.
Zaměstnanci zemědělští a lesní nekonající nepřetržitě práci.

Zaměstnancům zemědělským a lesním, kteří za trvání pracovního poměru nekonají nepřetržitě práci, náleží dovolená podle § 3. Jestliže nepracovali u téhož zaměstnavatele aspoň 150 dní v kalendářním roce, náleží jim poměrná část dovolené ve výši jedné dvanáctiny za každý odpracovaný měsíc. Dny v zaměstnání se sčítají. Doba rozhodná pro délku dovolené podle § 3 se zjistí součtem kalendářních let, ve kterých zaměstnanec pracoval aspoň 150 dní.

Část druhá.
Dovolená v přechodných zaměstnáních.

§ 17.
Zaměstnanci sezónní a kampaňoví.

(1) Zaměstnancům přijatým na práce sezónní a kampaňové, které podle své povahy netrvají 6 měsíců, poskytne se místo dovolené za každý měsíc trvání pracovního poměru peněžitá náhrada ve výši jedné dvanáctiny požitků, které by jim příslušely za dovolenou podle § 3 po splnění podmínek uvedených v § 2. Doba rozhodná pro délku dovolené se zjistí součtem dob, po které trvaly jednotlivé pracovní poměry.

(2) Peněžitá náhrada podle odstavce 1 se nepovažuje za mzdu (plat) podle předpisů o veřejnoprávním sociálním pojištění.

§ 18.
Zaměstnanci ve stavebních a vedlejších stavebních živnostech.

Vláda stanoví nařízením, jak se poskytují dovolené a platí mzdy za dobu dovolené zaměstnancům ve stavebních a vedlejších stavebních živnostech podléhajícím zákonu ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, s výjimkou učňů, a stanoví povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců vyplývající z této úpravy.

Část třetí.
Ustanovení závěrečná.

§ 19.

Tento zákon se nevztahuje na zaměstnance státu a svazků zájmové a územní samosprávy, jejich ústavů, podniků a fondů, jakož i ústavů, podniků a fondů jimi spravovaných, jichž platové poměry jsou upraveny zvláštními zákonnými předpisy nebo služebními řády podle § 210, odst. 1 zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb., o úpravě platových a některých služebních poměrů státních zaměstnanců (platového zákona) nebo podle obdoby těchto předpisů.

§ 20.

Dnem, kdy tento zákon nabývá účinnosti, zrušuje se platnost, po případě použitelnost, všech předpisů a ustanovení, které všeobecně upravují věci placené dovolené na zotavenou, pokud nejsou pro zaměstnance příznivější.

§ 21.

Ujednání odporující tomuto zákonu jsou neplatná.

§ 22.

(1) Pokud ministr sociální péče všeobecně upraví podle předcházejících ustanovení některou věc, učiní tak pro Slovensko po vyjádření pověřence sociální péče, který se po případě dohodne se zúčastněnými pověřenci. Vyjádření musí býti podáno v přiměřené lhůtě podle povahy věci.

(2) Ministr (ministerstvo) sociální péče vykonává svou působnost podle tohoto zákona na Slovensku zásadně prostřednictvím pověřence (pověřenectva) sociální péče, který se při tom řídí směrnicemi vydanými ministrem (ministerstvem) sociální péče.

(3) Vyhlášky ministra sociální péče v Úředním listě ve věcech upravených tímto zákonem uveřejní pověřenec sociální péče též v Úředním věstníku (Úradnom vestníku).

§ 23.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1947; provede jej ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.